

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 370/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 87/2020 z 24. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 87/2020 z 24. februára 2021 („napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu navrhuje zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Domáha sa i náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou proti žalovanému domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4 C 12/2017 z 27. júna 2018 žalobu zamietol.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala sťažovateľka elektronicky 12. júla 2018 odvolanie, ktoré z „*dôvodu pretrvávajúcich technických príčin pri jeho odosielaní*“ opakovane 13. júla 2018 elektronicky odoslala a doplnila.

4. Sťažovateľka 27. júla 2018 doručila okresnému súdu prvý návrh na odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 122 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktorý uznesením č. k. 4 C 12/2017-193 z 3. augusta 2018 okresný súd zamietol.

5. Na základe nesúhlasu s procesnými dôvodmi zamietnutia svojho prvého návrhu podala sťažovateľka 16. augusta 2018 opakovaný (druhý) návrh na odpustenie zmeškania lehoty pri podaní odvolania, ktorý okresný súd uznesením č. k. 4 C/12/2017-209 zo 6. septembra 2018 taktiež zamietol.

6. O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací, ktorý uznesením č. k. 14 Co 135/2018-229 z 28. mája 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) odvolanie sťažovateľky odmietol.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu sťažovateľka podala dovolanie 9. septembra 2019, v ktorom namietala nesprávny postup a rozhodnutie tak odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu v otázke posúdenia včasnosti ňou podaného odvolania a prípadne i vyhodnotenia dôvodov na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že dovolací súd vec nesprávne právne posúdil, nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia právnej normy, nesprávne vyhodnotil dokazovanie a následne aj nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, čím zasiahol do ústavného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.

10. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti formuluje sťažovateľka výhrady proti právnemu posúdeniu jej veci okresným súdom a skutkovým záverom krajského súdu vo vzťahu k posúdeniu dodržania lehoty na podanie odvolania.

11. V súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o návrhu sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania sťažovateľka uvádza, že nesúhlasí so závermi okresného súdu uvedenými v odôvodnení uznesenia č. k. 4 C 12/2017-209 zo 6. septembra 2018, podľa ktorého právny zástupca sťažovateľky *„vykonal, resp. sa pokúsil vykonať odoslanie odvolania proti rozsudku takmer na poslednú možnú chvíľu, niekoľko minút pred polnocou prostriedkami elektronickej komunikácie, čo s ohľadom na prakticky všeobecne známe problémy s týmto systémom možno považovať za mimoriadne ľahkovážne s prihliadnutím na závažnosť lehoty, ktorú svojim postupom zmeškal. Skutočnosť, že právny zástupca žalobkyne mal technické problémy dňa 12.07.2018 o 23.50 hod. a preto nedokázal odoslať odvolanie proti rozsudku č.k. 4C/12/2017-97 zo dňa 27.06.2018 ešte toho istého dňa, nepredstavuje ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 122 C.s.p.“.*

12. Sťažovateľka považuje za neakceptovateľný výklad okresného súdu vo vzťahu k posudzovaniu zmeškania lehoty, s ktorým sa stotožnil i dovolací súd a podľa ktorého *„pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nie je rozhodujúci okamih odoslania e mailu, ale okamih doručenia e mailovej správy súdu, pričom za doručené sa považuje odvolanie v deň doručenia emailu súdu, i keď sa tak stalo po úradných hodinách súdu“.* Sťažovateľka zastáva názor, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania je rozhodujúci okamih jeho elektronického odoslania, nie doručenia súdu, pričom sa odvolala na rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 12/2018 z 25. apríla 2018.

13. Vo vzťahu k posúdeniu zmeškania lehoty na podanie odvolania krajským súdom sťažovateľka uvádza, že krajský súd vychádzal z obsahu spisu (č. l. 120), z ktorého vyplýva, že odvolanie sťažovateľky bolo podané 13. júla 2018 o 00.01 h. Na sťažovateľkino tvrdenie, že podala odvolanie včas v posledný deň stanovenej lehoty, odvolací súd uviedol, že sťažovateľkou predložený dôkaz na č. l. 179 (printscreen obrazovky počítača jej právneho zástupcu, z ktorého vyplýva odoslanie odvolania 12. júla 2018 o 23.59 h) „... *nie je vierohodný na preukázanie skutočného momentu odoslania elektronického podania – odvolania, nie je relevantným dôkazom o skutočnom momente odoslania*“. Podľa názoru sťažovateľky postupoval krajský súd pri hodnotení dôkazov svojvoľne bez toho, aby odstránil rozpor medzi nimi a tiež bez bližšieho odôvodnenia svojho záveru, že sťažovateľkou predložený dôkaz nie je vierohodný, a teda nie je relevantným dôkazom o skutočnom momente odoslania odvolania.

14. Sťažovateľka uvádza, že súdy nižších inštancií svojím procesným postupom založili vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP a najvyšší súd „*nielenže neprispel k náprave protiprávneho stavu*“, ale jeho napadnuté uznesenie „*nesie rovnaké znaky nezákonnosti a nespravodlivosti*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

16. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

17. Sťažovateľka namietané porušenie základného práva podľa ústavy, ako aj porušenie práva podľa dohovoru odôvodňuje tým, že dovolací súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia relevantnej právnej normy, nevysporiadal sa dostatočne s vykonaným dokazovaním a napokon, že napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil.

18. Na základe uvedenej argumentácie ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu podľa § 447 písm. c) CSP, pretože dospel k záveru o neprípustnosti dovolania.

19. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd uvádza:

„V posudzovanom prípade rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi žalobkyne doručený 27. júna 2018 (č. l. 117 - 118). Lehota 15 dní na podanie odvolania začala plynúť od 28. júna 2018 a uplynula 12. júla 2018 v pracovný deň (vo štvrtok). Z potvrdenia o elektronickom doručovaní podania (odvolania) - e-mail (č. l. 120) vyplýva, že odvolanie bolo právnym zástupcom žalobkyne odoslané 13. júla 2018 o 00:01 h. Právny zástupca žalobkyne

následne totožné odvolanie podal e-mailom dňa 13. júla 2018 o 00:07 h (č. l. 130) ako aj 13. júla 2018 o 0:23 h (č. l. 140) z dôvodu, že tie predchádzajúce omylom nepodpisal. Zároveň z opatrnosti cez ÚPVS doručil odvolanie žalobkyne súdu prvej inštancie elektronicky 13. júla 2018 o 01:11 h. (pečiatka súdu 16. júla 2018) spolu so zaručeným elektronickým podpisom (č. l. 158 a nasl.).

K zachovaniu lehoty na podanie odvolania podaného e-mailom, dovolací súd poukazuje na už v minulosti prijatý právny záver najvyššieho súdu a to, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nie je rozhodujúci okamih odoslania e-mailu, ale okamih doručenia e-mailovej správy súdu, pričom za doručené sa považuje odvolanie v deň doručenia e-mailu súdu, i keď sa tak stalo po úradných hodinách súdu (uznesenia najvyššieho súdu z 31. januára 2017 sp. zn. 2 Obdo 12/2016; z 13. júna 2012 sp. zn. 2 Sži 3/2012; z 8. októbra 2015 sp. zn. 7 Cdo 315/2015).

Odvolací súd v posudzovanom prípade za smerodajný považoval správne dátum 13. júla 2018 o 00:01 h vyplývajúci z potvrdenia o elektronickom doručovaní odvolania (č. l. 120), ktorý v zmysle tohto potvrdenia preukazuje dátum a čas odoslania dokumentu, ktorý už sám o sebe bol odoslaný po lehote na podanie odvolania. Teda okamih doručenia e-mailového podania súdu musel z časového hľadiska nastať až po jeho odoslaní, t. j. rovnako po lehote na jeho podanie.

Odvolací súd vzhľadom na tieto skutočnosti rozhodol správne, keď odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané odmietol.“

20. V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nesprávnej interpretácie a aplikácie zákonného ustanovenia § 121 ods. 1 až 5 CSP vedúcej k nesprávnym právnym záverom ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že mu je známa odlišná súdna prax všeobecných súdov vo vzťahu k otázke posudzovania zachovania lehoty, avšak v tejto súvislosti pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01). Preto, ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno z takéhoto ich postupu mechanicky vyvodzovať porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie a princíp minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov, ktorý štandardne uplatňuje vo svojej judikatúre, do takéhoto (vo všeobecnosti nežiaduceho) stavu vstupuje len vo výnimočných prípadoch. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie relevantnej právnej normy v právnej veci sťažovateľky (s prihliadnutím na už citované rozhodnutia najvyššieho súdu) nepredstavuje exces, ktorý by znamenal popretie jej podstaty a významu, a záver, ku ktorému dovolací súd v tejto otázke dospel, je primeraným spôsobom odôvodnený, preto ústavný súd neuplatnil výnimku zo svojho štandardného prístupu k preskúmvaniu rozhodnutí všeobecných súdov.

21. V ďalšej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol:

„Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní namieta, že odvolací súd rozhodol bez náležitého zistenia skutočného stavu, nevykonala ňou navrhnuté dôkazy, dôkazy vykonané v súdnom konaní nesprávne vyhodnotil, dovolací súd uvádza, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).“

22. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa nedostatkov v procese dokazovania sa dovolací súd len všeobecne odvolal na svoju ustálenú rozhodovaciu prax a námietkami sťažovateľky uplatnenými v dovolaní sa nezaoberal. Ústavný súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v tejto časti za optimálne, avšak vzhľadom na závery vyplývajúce z prijatej interpretácie a aplikácie relevantnej právnej normy za akceptovateľné, keďže sporný čas elektronického odoslania odvolania mailom sa stal bezpredmetný a za rozhodujúci pre posúdenie zachovania lehoty považoval najvyšší súd okamih jeho doručenia okresnému súdu, pričom vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že okamih doručenia nastal po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

23. V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). V posudzovanej veci najvyšší súd podľa záverov ústavného súdu zaujal ústavne akceptovateľný postoj k všetkým podstatným otázkam nastoleným sťažovateľkou v dovolaní.

24. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

25. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa primeraným spôsobom vysporiadal s námietkami dovolateľky, ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil, ako dospel k záverom, ktoré viedli v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. c) CSP, pričom tieto závery majú oporu nielen v aplikovaných ustanoveniach

Civilného sporového poriadku, ale i v judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú v odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje.

26. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

27. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu